

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru, judecător: S. Dumitriu
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători: L. Bulgac, Gr. Dașchevici, A. Panov

DECIZIE

15 iulie 2020

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

În componența:

Președintele ședinței, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Nina Vascan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Nicolae Răzeșu, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Răzeșu către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii judecătorii - Cimpoi Iulia, Simciuc Natalia, Craiu Nicolae și executorul judecătoresc Ciuchitu Radu, cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil al cauzelor și la executarea în termen rezonabil a încheierii judecătorești și a titlului executoriu eliberat în baza încheierii, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Nicolae Răzeșu, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă și admis apelul declarat de Ministerul Justiției, casată hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care acțiunea a fost admisă parțial,

c o n s t a t ă:

La 05 martie 2018, Răzeșu Nicolae, prin intermediul avocatului Viorel Chetrușcă, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenienți accesorii judecătorii - Iulia Cimpoi, Natalia Simciuc și Nicolae Craiu, ulterior fiind atras executorul Ciuchitu Radu, cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil al cauzelor și la executarea în termen rezonabil a încheierii judecătorești și a titlului executoriu eliberat în baza încheierii, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că pe rolul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, se află dos. nr. 2e-2712/14, la acțiunea lui Răzeșu Nicolae și

alții către Vlas Mihail și alții, cu privire la încasarea prejudiciilor... În cadrul acestui proces de judecată, conform art. 127 Cod de procedură civilă, cu scopul de asigurare a probelor, a fost adoptată încheierea Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. nr. 2e-2712/14, prin care s-a dispus: „A interzice SA „Moldovahidromaș” distrugerea oricăror documente ale SA „Moldovahidromaș”, până la soluționarea definitivă a pricinii date și se obligă Vlas Mihail și/sau SA „Moldovahidromaș” să prezinte coreclamantului Viorel Chetrușcă copii autentice de pe actele, în special contractele, fanți ale extraselor din registre despre procurări și livrări, rulajele bancare și de casă, extrase de pe conturi contabile bilanțiere și extrabilanțiere, din care, cu valabilitate pentru 2003-prezent, ar rezulta descifrarea: activelor pe termen lung/scurt, activele curente, datoriile și creanțele, rezervele, profitul nerepartizat și profitul net: ale SA „Moldovahidromaș”, creditorilor/debitorilor SA „Moldovahidromaș” și temeiului apariției lor; tranzacțiilor de vânzare-cumpărare a imobilelor SA Moldovahidromaș”; contractele încheiate între SA „Moldovahidromaș” și organizațiile de audit ale societății; rapoartelor comisiei de cenzori ai SA „Moldovahidromaș” hotărârile Adunărilor Generale ale acționarilor SA „Moldovahidromaș” despre aprobarea rapoartelor organului executiv, consiliului, comisiei de cenzori, companiei de audit de la SA „Moldovahidromaș”; informațiilor privind vânzătorii și prețurile de achiziție ale SA „Moldovahidromaș” de materii prime cu valabilitate pentru 2007-prezent; informațiilor privind cumpărătorii și prețurile de vânzare ale SA „Moldovahidromaș” de produse finite, cu valabilitate pentru 2007-prezent”.

În modul corespunzător a fost eliberat și titlul executoriu, care a și fost pus în executarea silită la biroul executorului judecătoresc Radu Ciuchitu, din mun. Chișinău, str. Meșterul Manole, nr. 1.

Față de executorul judecătoresc Radu Ciuchitu nu există nicio pretenție și este inutil, pentru a evita tergiversarea soluționării acestei acțiuni, să se ceară un raport de la executorul judecătoresc, care oricum se va rezuma la neexecutare, din cauza deciziei Curții de Apel Chișinău, din 23.06.2015, dos. nr. 2r-1529/15. Cu scop de a compromite executarea actului judecătoresc menționat, la 30.03.2015, Vlas Mihail, a depus cerere de contestare a titlului executoriu, emis conform încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. nr. 2-2712/14.

Astfel, în cadrul Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, a fost deschis procesul judiciar, dos. nr. 2-890/15, Vlas Mihail împotriva lui Răzeșu Nicolae.... În cadrul acestui dosar, Vlas Mihail a solicitat asigurarea acțiunii sale, prin suspendarea executării titlului executoriu, emis conform încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. nr. 2-2712/14.

Prin încheierile Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 17.04.2015 și din 29.04.2015, au fost respinse ca neîntemeiate cererile lui Vlas Mihail de asigurare a acțiunii, dos. nr. 2-2712/14.

Vlas Mihail a declarat recurs împotriva încheierilor menționate și, prin decizia Curții de Apel Chișinău, din 23.06.2015, dos. nr. 2r-1529/15, judecători Cimpoi Iulia, Craiu Nicolae și Simciuc Natalia, s-au admis recursurile lui Vlas Mihail, fiind suspendată executarea titlului executoriu nr: 2e-2712/14 din 10.07.2014, cu o

motivare, care pentru oricine de bună-credință și care știe măcar un pic de știință juridică, este evident ilegală și imposibilă pentru un proces judiciar echitabil, în deplinătatea noțiunii, definită în art. 6 CEDO și practica CEDO.

Pentru a nu admite examinarea fondului acțiunii sale, vădit neîntemeiate, fiind cert că, o astfel de acțiune nu poate fi admisă, iar în consecință titlul executoriu contestat va scăpa de suspendare și va fi pus în executare, chiar înainte de ședințele din primă instanță, Vlas Mihail a pus în practică depunerea de fel de fel de cereri, de recurs, de revizuire, de emitere a unor hotărâri suplimentare și explicative, la decizia din 23.06.2015, care deși de fiecare dată sunt respinse nu permit examinarea fondului.

Până în prezent, sistemul judiciar moldovenesc se dovedește a fi incapabil să pună capăt abuzurilor de procedură ale lui Vlas Mihail, care provoacă tergiversarea speței, nesoluționarea căreia perpetuează efectele ilegale ale deciziei Curții de Apel Chișinău, din 23.06.2015, dos. nr. 23.06.2015 și în consecință continuă tergiversarea executării titlului executoriu, emis conform încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. nr. 2-2712/14, totodată, fiind tergiversată și examinarea dos. nr. 2-2712/14, cu privire la încasarea prejudiciului, din procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Dosarul nr. 2-890/15, se tergiversează, deoarece titlul executoriu de referință nu a fost emis oricum neimportant, dar a fost emis în baza unei încheieri de asigurare a probelor, iar fără aceste probe nu poate fi examinat dos. nr. 2e-2712/15, unde Vlas Mihail este chemat să plătească prejudicii.

Deși prima instanță legal a hotărât să respingă cererea de suspendare a titlului executoriu respectiv, cu rea-voință și evident contrar practicii judiciare și principiului aplicării uniforme a legii, dar și contrar principiilor securității raporturilor juridice, echității procesuale (art.6 CEDO), nondiscriminării (art. 14 CEDO), cerând o situație de lipsire de un remediu efectiv (art.13 CEDO), absolut conștient și vicios, judecătorii Curții de Apel Chișinău Iulia Cimpoi, Nicolae Craiu și Natalia Simciuc, cert fiind influențați de factorii de decizie ai Curții de Apel Chișinău și ai procuraturii moldovenești, prin decizia din 23.06.2015 au admis recursurile, provocând crearea problemei.

Anume prin actul judiciar vădit ilegal din 23.06.2015, al judecătorilor Curții de Apel Chișinău, Iulia Cimpoi, Nicolae Craiu și Natalia Simciuc, s-a evidențiat ineficiența legii moldovenești, care nu oferă remediu pe plan intern situației create, iar despre bună-voința a lui Vlas Mihail de a nu mai provoca tergiversările respective nu se poate presupune nimic... Iar această situație nu poate fi tolerată și astfel Răzeșu Nicolae trebuie să fie despăgubit pentru încălcarea art. 6 paragraful 1) CEDO și art. 1 Protocolul 1 CEDO, avându-se în vedere și practicile CEDO - cauza Cravenco c. Moldovei (cererea nr. 13012/02), cauza Prodan c. Moldovei (cererea nr. 49806/99), cauza Croitoru c. Moldovei (cererea nr. 18882/02), potrivit cărora reclamanții au fost despăgubiți în mediu a câte 3000 de euro.

Având în vedere principiile compensării echitabile și rezonabile a prejudiciului moral, suferințele morale cauzate, starea de stres, imposibilitatea de a se bucura în modul convenit de garanțiile prescrise de lege, neliniștea, nedreptatea, stare de dezamăgire și neîncredere cauzate lui Răzeșu Nicolae, incomoditățile prin care este

nevoit să treacă, ca urmare a neexecutării până acum a titlului executoriu respectiv, dar și a neexaminării în termen rezonabil a acțiunilor de referință, solicită compensarea prejudiciului moral în mărimea enunțată mai sus.

Pentru examinarea cauzei date, Răzeșu Nicolae a suportat cheltuieli de judecată, exprimate prin cheltuieli de asistență juridică calificată, care sunt reale, rezonabile și necesare.

În drept și-a întemeiat acțiunea pe prevederile art.art.9 alin. (1), 192 alin. (1), 206 alin. (5), art. 94 alin. (1), art. 96 alin. alin. (1), (1¹) CPC al RM; art. art. 6, 13, 14 CEDO; art. art. 1, 2 alin.(1) și (7), 5 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Astfel, reclamantul a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. Nr. 2-2712/14 privind asigurarea probelor și a titlului executoriu eliberat potrivit acestei încheierii; constatarea faptului încălcării dreptului lui Răzeșu Nicolae la judecarea în termen rezonabil a acțiunii lui Vlas Mihail împotriva lui Răzeșu Nicolae, dos. Nr. 2-890/15, cu privire la anularea titlului executoriu, emis conform încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. nr. 2-2712/14; constatarea faptului încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a acțiunii lui Răzeșu Nicolae și alții către Vlas Mihail și alții, dos. Nr. 2-2712/14, cu privire la încasarea prejudiciului, din procedura Judecătoriei Chișinău, sediul Centru; încasarea prejudiciului moral a câte 20000 de lei pentru fiecare încălcare constatată și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 27 februarie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost admisă parțial acțiunea, dispunându-se constatarea încălcării dreptului reclamantului Răzeșu Nicolae, la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, aflată pe rolul Judecătoriei Chișinău în perioada 28.12.2015-24.09.2018, dosarul nr.2-890/15, la acțiunea lui Vlas Mihail către Răzeșu Nicolae și alții cu privire la anularea titlului executoriu. În rest acțiunea s-a respins ca fiind neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 01.03.2019, avocatul Viorel Chetrușca, în interesele apelantului Răzeșu Nicolae, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27.02.2019, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond în partea în care acțiunea a fost respinsă, cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La fel, nefiind de acord cu hotărârea instanței de fond, la 21.03.2019, reprezentantul apelantului Ministerului Justiției al Republicii Moldova – Constantin Cachița, a declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 27.02.2019, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere integrală a acțiunii ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de către Nicolae Răzeșu, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă, și a fost admis apelul declarat de către Ministerul Justiției al RM, s-a casat hotărârea primei instanțe și s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a respins cererea de chemare în judecată.

La 05.05.2020, Nicolae Răzeșu, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel.

În motivarea recursului a indicat că, în mod vădit, decizia din 12.12.2019, este una declarativă și cu o motivare nepertinentă, pronunțată de un colegiu, fată de care se merita să fie admisă cererea de recuzare, după ce, printre altele, s-a ajuns și la falsificare de acte procesuale, fapt care nu are nimic comun cu esența art. 239 Cod de procedură civilă.

Astfel, a solicitat să fie admis recursul; să fie casată încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 03.10.2019, dos. nr. 2a-1601/19, prin care a fost anexat la dosar raportul nr. 514-6035, din 16.07.2019..., ca fiind realmente nepronunțată (a se vedea înregistrarea audio), dar nici demersul pretins nefiind declarat...; să fie casată încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 03.10.2019, dos. nr. 2a-1601/19, prin care a fost respins demersul avocatului Viorel Chetrușcă, de citare legală a intervenienților Iulia Cimpoi, Natalia Simciuc și Nicolae Craiu, atâta timp cât pretinsele telefonograme au apărut în dosar după depunerea recuzării, fiind falsificate, fără o înregistrare oficială, fiind încălcat și dreptul stipulat de art. 118 alin. (2) Cod de procedură civilă; să fie casată încheierea Curții de Apel Chișinău din 24.10.2019, dos. nr. 3a-903/19, prin care a fost respinsă cererea de recuzare și să fie rejudecat fondul problemei, fiind admisă cererea de recuzare...; să fie casată decizia Curții de Apel Chișinău din 12.12.2019, dos. nr. 2a-1601/19; să fie remisă pricina la rejudecare în apel...

În conformitate cu art. 434 alin. (1) al Codului de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Din materialele dosarului rezultă că decizia recurată a fost pronunțată la 12 decembrie 2019 și comunicată participanților la proces la 05 februarie 2020 (f. d. 32, vol. III), iar recursul a fost declarat la 05 mai 2020. Date despre recepționarea deciziei contestate la materialele dosarului lipsesc, astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul împotriva deciziei din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în termen.

Prin încheierea din 08 iulie 2020 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Nicolae Răzeșu, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușc, a fost considerat admisibil.

Examinând materialele dosarului, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Fiind investită cu examinarea prezentului litigiu, prima instanță s-a pronunțat în favoarea admiterii parțiale a acțiunii, fiind constatată reclamantului Nicolae Răzeșu încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile, aflate pe rolul Judecătoriei Chișinău, în perioada 28.12.2015-24.09.2018, la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Vlas către Nicolae Răzeșu și alții cu privire la anularea titlului executoriu, fără acordarea unei satisfacții echitabile în acest sens, menționând că admiterea acestei cerințe constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul cauzat reclamantului.

Judecând cauza, în ordine de apel, instanța de apel a respins apelul declarat de către Nicolae Răzeșu și a dispus admiterea apelului declarat de către Ministerul Justiției al RM, a casat hotărârea primei instanțe și a pronunțat o nouă hotărâre prin care a respins acțiunea în partea admiterii acțiunii.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat că, având în vedere circumstanțele cauzei constatate și elucidate și în concordanță cu jurisprudența CEDO, faptul că examinarea cauzei date durează 2 ani și 9 luni nu constituie o încălcare a prevederilor art. 6 § 1 CEDO, ținând cont de comportamentul părților în cadrul judecării cauzei.

Or, s-a constatat că instanțele judecătorești au acționat cu bună-credință cu suficientă diligență, au întreprins toate măsurile necesare în vederea examinării soluționării rapide, obiective și sub toate aspectele a cauzei, cu excepția indicată mai sus. Instanța de judecată menționează faptul că termenul rezonabil urmează a fi apreciat în coroborare și cu termenii prevăzuți de legislația procesual civilă, fiind stabiliți în vederea asigurării desfășurării procesului cu respectarea unor principii fundamentale ale dreptului procesual civil, cum ar fi principiul disponibilității, principiul contradictorialității și egalității în drepturi a participanților la proces, reglementări prevăzute de art. 26, 27 Cod de procedură civilă, principii care în ansamblul lor, materializează dreptul părții la un proces echitabil.

Astfel, instanța de apel a indicat că: „consideră eronată concluzia instanței de fond de admitere parțială a acțiunii, deși constată că pornind de la încălcarea minimă a dreptului la examinarea în termen rezonabil a reclamantului, pe cauza nr.2-890/15, prin prisma criteriilor relevate, imputabilitatea unei tergiversări inclusiv reclamantului, instanța apreciază că, admiterea acestei cerințe constituie o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul cauzat reclamantului, în contextul Hotărârii CEDO Amihalachioae versus Moldova, sens în care, se va respinge și cerința cu privire la compensarea prejudiciului moral în mărime de 20000 de lei, ca neîntemeiată, iar cerințele ce țin de prejudiciul moral pe celelalte capete de cerere, sunt neîntemeiate ca fiind subsecvente cerințelor principale care nu sunt întemeiate, la fel, nu s-au concretizat careva cheltuieli de judecată, pentru a fi apreciate, astfel că, și acest capăt de cerere este neîntemeiat”.

În final, instanța de apel a învederat concluzia că instanța de fond injust a adoptat soluția cu privire la admiterea parțială a acțiunii lui Răzeșu Nicolae, astfel că cererea de apel înaintată de avocatul Viorel Chetrușca, în interesele apelantului Răzeșu Nicolae, necesită a fi respinsă, iar apelul declarat de Ministerul Justiției al RM, urmează a fi admis, fapt ce atrage după sine casarea hotărârii instanței de fond în partea admiterii acțiunii, cu adoptarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

Analizând criticile invocate asupra temeiniciei deciziei recurate, Colegiul consideră că acestea sunt întemeiate, ori soluția instanței de apel în speță este eronată, adoptată cu încălcarea normelor de drept material, care afectează legalitatea deciziei contestate și însuși conținutul unui proces echitabil.

Așadar, instanța de recurs întru soluționarea justă a cauzei va aplica legislația pertinentă internă în coroborare cu jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului.

Ținând cont de natura juridică a litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că instanța de apel nu a examinat principalele întrebări juridice puse în fața instanței prin pretențiile și obiecțiile părților procesului, având în vedere complexitatea cauzei, comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului, al autorităților, precum și miza (interesul) pentru reclamant și durata totală a procedurii.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta lege și de legislația procesuală civilă.

Conform art. 4 alin. (1) din legea menționată, sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiției, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare și suportarea costurilor și cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.

Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011, în urma constatării încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum și a costurilor și a cheltuielilor de judecată. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului. Prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești se repară indiferent de vinovăția instanței de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătorești sau a instituției de stat debitoare.

Sub acest aspect, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În temeiul Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit.

Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor. Totodată, la determinarea cuantumului prejudiciului moral se ține cont de miza (interesul) pentru reclamant, care

relevă importanța sau scopul pentru persoana care pretinde violarea dreptului său la un termen rezonabil.

Aprecierea prejudiciului moral se face în raport cu criteriile de mai sus (miza pentru reclamant, comportamentul părților, bună/reaua credință, durata, etc.) și se ia obligatoriu în considerație principiul general al echității, și suma nu trebuie să fie vădit disproporționată cu sumele acordate de Curtea Europeană în spețe similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului și se apreciază individual pentru fiecare caz, luându-se în considerație argumentele ambelor părți în proces și ecluzându-se pretenții excesive și vădit exagerate.

În speță se constată că, reclamantul-recurent a solicitat instanței de judecată constatarea faptului încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. Nr. 2-2712/14 privind asigurarea probelor și a titlului executoriu eliberat potrivit acestei încheierii; constatarea faptului încălcării dreptului lui Răzeșu Nicolae la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea lui Vlas Mihail împotriva lui Răzeșu Nicolae, dos. Nr. 2-890/15, cu privire la anularea titlului executoriu, emis conform încheierii Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, din 10.07.2014, dos. nr. 2-2712/14; constatarea faptului încălcării dreptului său la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea lui Răzeșu Nicolae și alții către Vlas Mihail și alții, dos. Nr. 2-2712/14, cu privire la încasarea prejudiciului.

Totodată, Colegiul lărgit constată că prima instanță a constatat reclamantului Nicolae Răzeșu încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-890/15, aflate pe rolul Judecătoriei Chișinău, în perioada 28.12.2015-24.09.2018, la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Vlas către Nicolae Răzeșu și alții cu privire la anularea titlului executoriu.

Cât privește pretenția referitoare la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea lui Răzeșu Nicolae și alții către Vlas Mihail și alții, dos. Nr. 2-2712/14, prima instanță a respins acțiunea, invocând că aceasta este examinată prin încheierea din 08.05.2018, prin care cererea depusă a fost scoasă de pe rol și este una din punct de vedere juridic mai complexă decât cauza civilă nr. 2-890/15, care nu este una dificilă din punct de vedere juridic.

În aspectul celor constatate, instanța de recurs atestă că, deși ambele cauze civile în privința cărora se solicită constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, s-au finalizat cu scoaterea cererilor de pe rol, instanța de judecată a examinat cauza și a dispus respingerea pretenției privind constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la acțiunea lui Răzeșu Nicolae și alții către Vlas Mihail și alții, dos. Nr. 2-2712/14, în lipsa Raportului privind modul de respectare a termenului rezonabil, la materialele dosarului regăsindu-se doar Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil în cauza civilă nr. 2-890/15, la cererea de chemare în judecată a lui Mihail Vlas către Nicolae Răzeșu și alții cu privire la anularea titlului executoriu (f. d. 124-134, Vol. II) și Nota informativă întocmită de către executorul judecătoresc (f. d. 70-72, Vol. I), circumstanță care este în contradictoriu cu prevederile art. 4 alin. (3) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat

prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Or, norma de drept enunțată stabilește expres că raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris și va conține: numele și prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorității implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorității responsabile de executarea hotărârii judecătorești; date despre acțiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare și motivarea acestora; date despre acțiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.

Prin urmare, situația analizată denotă faptul că instanțele de judecată la judecarea cauzei s-au bazat pe concluzii pripite, fără a fi elucidate toate circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei.

La fel, instanța de recurs atestă că, potrivit înscrisurilor dosarului (f. d. 59-60, Vol. II), la materialele cauzei a fost anexat un raport, întocmit ca urmare a interpelării Ministerului Justiției nr. 09/10893 din 28.09.2018, privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei la acțiunea lui Nicolae Răzeșu către Ministerul Justiției cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzelor și la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral, în acest raport fiind reflectate doar date cu privire la examinarea prezentei cauze.

Față de cele arătate mai sus, Colegiul lărgit reține că, instanța de apel, fiind abilitată, în virtutea prevederilor art. 373 alin. (1) și (2) Cod de procedură civilă, cu sarcina de a verifica și cerceta, în limitele cererii de apel, ale referințelor și ale obiectivelor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea tuturor circumstanțelor de fapt, precum și aplicarea legii în primă instanță, nu a verificat și nu a apreciat circumstanțele invocate de prima instanță sub aspectul corectitudinii și temeiniciei lor, având în vedere invocarea în justificarea soluției a hotărârii CEDO în cauza *Amihalachioae versus Moldova*, care nu are relevanță cu speța dată, constatând doar formal despre concluzia eronată a primei instanțe cu privire la admiterea parțială a acțiunii, dispunând în așa fel respingerea integrală a acțiunii, fără ca să se evalueze dacă faptele cauzei au fost stabilite în mod corect de către autorități (cauza *Malhous vs Cehia* (35), nr. 33071/96, § 60, 12 iulie 2001), fără ca instanța, acolo unde circumstanțele impun, să-și formeze propria impresie despre litiganți (cauza *Andersson vs Suedia*, nr. 17202/04, § 57, 07 decembrie 2010).

Cele de mai sus configurează concluzia că, instanța de apel constatările primei instanțe nu le-a supus verificării și examinării prin prisma prevederilor legale menționate supra, circumstanțele cauzei au rămas fără o apreciere adecvată, deși urmau a fi verificate și analizate minuțios de către instanța de apel, întru soluționarea corectă a litigiului, în raport cu alte circumstanțe ale speței, acest fapt prezumând că soluția adoptată de către instanța de apel poate fi calificată ca una evazivă și nemotivată, deoarece din textul acesteia nu se reliefează o motivare amplă, concludentă care să indice despre o examinare efectivă a cauzei, nefiind apreciate toate probele importante pentru soluționarea cauzei, așa după cum o cer condițiile art. 239 Cod de procedură civilă.

Reieșind din limitele judecării apelului consfințite de norma de drept pre-citată și din specificul obiectului acțiunii în cauză, instanța de recurs reține că, contrar acestor prevederi legale, instanța de apel judecând apelul a manifestat un formalism excesiv și a trecut în mod superficial asupra circumstanțelor cauzei, fără a verifica legalitatea și temeinicia hotărârii supusă apelului în raport cu regulile stabilite de lege.

Așadar, erorile comise de instanța de apel, în mod grav lezează principiile fundamentale de drept și aduce atingere dreptului la un proces echitabil, iar aceste erori și omisiuni cu certitudine nu pot fi corectate de instanța de recurs, motiv pentru care în speță se impune rejudecarea cauzei.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, instanța de recurs după ce judecă recursul este în drept să admită recursul să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Reieșind din cele expuse, în conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Nicolae Răzeșu, reprezentat de avocatul Viorel Chetrușcă.

Se casează decizia din 12 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a lui Nicolae Răzeșu către Ministerul Justiției, intervenienți accesorii judecătoria - Cimpoi Iulia, Simciuc Natalia, Craiu Nicolae și executorul judecătoresc Ciuchitu Radu, cu privire la constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil al cauzelor și la executarea în termen rezonabil a încheierii judecătorești și a titlului executoriu eliberat în baza încheierii, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și se remite cauza la rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Galina Stratulat

Nina Vascan

Victor Burduh